

Wycieczki Rodzinne

Przekazujemy Wam zestaw propozycji turystyczno-krajoznawczych, jakie organizować można indywidualnie i zbiorowo w bliższe i dalsze okolice Tarnowa.

Propozycje dotyczą wycieczek jednodniowych, które odbyć można w niedzielę lub w inny wolny od pracy dzień i pomyślane zostały tak, aby umożliwiły zapoznanie się z najciekawszymi zabytkami przyrody, architektury historii, kultury i sztuki, jak również umożliwiły wypoczynek nad rzeką, jeziorem lub podczas krótkiego spaceru.

Inne propozycje dotyczą wycieczek 2,5 dniowych. Wycieczki takie przewidziane na wolne soboty i niedziele proponujemy organizować następująco:

PIĄTEK — wyjazd po pracy do miejsca przewidzianego na biwak. Po drodze można zwiedzić zabytki w wybranej miejscowości na trasie. Piątkowy wieczór można przeznaczyć na zajęcia biwakowe i ognisko.

SOBOTA — krótszy lub dłuższy (w zależności od kondycji i upodobań) wypad w najbliższe okolice miejsca biwakowego. Proponujemy przeważnie spacerować na szczyty górskie dostarczające z miejsc widokowych szerokich panoram i niezapomnianych wrażeń. Sobotnie popołudnie można przeznaczyć na zajęcia biwakowe, gry, zabawy, ognisko.

NIEDZIELA — powrót do Tarnowa połączony ze zwiedzaniem wybranych miejscowości i zabytków.

Jedno a zwłaszcza 2,5-dniowe wycieczki w gronie rodzinnym lub najbliższych będą niewątpliwie doskonałym wypoczynkiem po całotygodniowym dniu pracy i świetną okazją do pełnej regeneracji sił.

Przed rozpoczęciem wycieczki wskazane będzie skompletowanie niezbędnego sprzętu biwakowego jak też sięgnięcie po odpowiednie przewodniki turystyczne.

Szczegółowych informacji, również w zakresie zmodyfikowania proponowanych tras udzielią Wam przewodnicy PTTK oraz organizatorzy turystyki zrzeszeni przy naszym Oddziale.

ŻYCZYMY ZATEM UDANYCH WYCIECZEK I MIŁYCH WRAŻEŃ

Uwaga: W informatorze wyróżnieniem zaznaczono miejscowości szczególnie warte zwiedzenia. Gwiazdką oznaczono miejsca o największej atrakcyjności.

SPIS WYCIECZEK:

1. Beskid Niski — Do Rezerwatu Skalnego „Kornuty”
2. Szlakiem Łemkowskich Cerkiewek
3. Pomiedzy Gorce i Beskid Wyspowy
4. Nad Gaboński Potok pod Przehybą
5. W Beskid Wyspowy
6. Przez Pogórze Wielickie
7. Szlakiem Naddunajskich Warowni
8. Doliną Rzeki Białej
9. Do Skamieniałego Miasteczka i Siemiechowa
10. Na Powiśle Dąbrowskie

1. W BESKID NISKI

Do Rezerwatu Skalnego „Kornuty”
Wycieczka 2,5-dniowa połączona z biwakiem.
Całkowita długość trasy ok. 160 km.

PROGRAM:

Piątek — Przejazd na trasie: Tarnów — Pilzno — Jasło — Folusz (biwak na polu namiotowym w pobliżu sanatorium)
Sobota — Przejście turystyczne do rezerwatu skalnego „Kornuty” (znaki żółte — ok. 2,5 godz.) leżącego w masywie Magury Wątkowskiej.
Niedziela — Powrót trasą: Folusz — Kryg — Libusza — Biecz — Siepietnica — Szerzyny — Jodłówka Tuchowska — Tarnów.

KROTKA INFORMACJA O TRASIE:

WOLA POGÓRSKA — Pomnik ofiar terroru z lat 1933—44 min. zginęła tu Helena Marusarzówna. Kościół z 1770 r.

MACHOWA — dwór klasycystyczny. Na cmentarzu grób Ewy Ankwicz, upamiętnionej w twórczości Adama Mickiewicza.

PILZNO — Miasteczko na Pogórzu Ciężkowickim przy ujściu Dulczy do Wisłoki. Wzmianka o nim w XI w. Prawa miejskie nabyło w 1354 r. W XVI w. ośrodek arianizmu. Z zabytków na uwagę zasługują: częściowo gotycki kościół parafialny z XIV/XV w. oraz klasztor pokarmelicki z XV w.

BRZOSTEK — wieś, niegdyś miasteczko, jak świadczą dokumenty i zachowany układ urbanistyczny. Na wzniesieniu kościół parafialny z 1817 r. Od pobliskiej wsi Klęcie (zabytkowy zespół podworski z XIX w. z klasycystycznym dworkiem) najpiękniejszy odcinek trasy z rozległymi widokami na dolinę Wisłoki i najwyższe wzniesienie Pogórza Ciężkowickiego.

KOŁACZYCE — Osada wiejska o charakterze miasteczka założona pod koniec XIII w.

JASŁO — Miasto położone w kotlinie śródgórskiej u spływu Wisłoki i jej dopływów Jasiółki i Ropy. Ośrodek przemysłowy (głównie górnictwo naftowe, rafinerie ropy naftowej, huta szkła, przemysł spożywczy, zakłady płyt wiórowych i chemicznych).

Początki miasta sięgają XII w. W 1944 r. miasto zostało całkowicie zniszczone przez specjalne oddziały hitlerowskie z systematycznością podobną barbarzyńskiej zagładzie Warszawy.

FOLUSZ — Wieś założona przez Mniszchów w XVI w. leżąca w niewielkiej kotlinie nad potokiem Kłopotnica w północnym masywie Magury Wątkowskiej.

Z Folusza można odbyć wycieczkę w masyw silnie rozgałęzionej Magury Wątkowskiej. Szczególnie godny zwiedzenia jest rezerwat skalny „Kornuty” (4 km na pn.-zach. od szczytu Magury). Jest to grupa pięknych ławic i skał piaskowcowych wśród bujnego mieszanego lasu o pierwotnym charakterze. Na wysokości 833 m znajduje się odosobnione w tej grupie Beskidów stanowisko reliktywnej kosodrzewiny. Można też odbyć krótszy spacer, wzdłuż znaków białych do ukrytej w lesie grupy skał tzw. Diabiego Kamienia (z Folusza ok. 2 km).

LIBUSZA — Wieś lokowana w 1348 r. Cenny kościół drewniany z 1513 r. z renesansową polichromią wewnątrz oraz zespół podworski z parkiem. Za Libuszą wspaniała panorama Biecza.

BIECZ — Miasteczko położone na lewym brzegu Ropy (założone w IX— X w.) z zabytkowym układem urbanistycznym. W rynku ratusz z XIV/XV w. przebudowany z gotyckiego na renesansowy w XVI w. i zabytkowe stare kamieniczki m.in. „dom zbójcy Biecza” założyciela miasta. W zachodniej części miasta monumentalna fara późnogotycka z XV w. z bardzo ciekawym wnętrzem. We wschodniej części miasta barokowy kościół i Klasztor reformatów z 1645 r.

SIEPIETNICA — wieś notowana w XII w. z zabytkowym zespołem podworskim.

Z Siepietnicy drogą w lewo poprzez Szerzyny, Jodłówkę Tuchowską, Tuchów wracamy do Tarnowa.

2. SZLAKIEM ŁEMKOWSKICH CERKIEWEK

Wycieczka 2,5-dniowa połączona z biwakiem.
Całkowita długość trasy ok. 200 km.

PROGRAM:

Piątek — przejazd na trasie: Tarnów — Gorlice — Sękowa — Małastów — Kwiatów — Ujście Gorlickie — Wysowa (biwak na polanie: dojazd w pobliżu cerkiewki drogą asfaltową w lewo, dalej ok. 1 km drogą utwardzoną),

Sobota — Przejście turystyczne w najbliższej okolicy Wysowej:

1. Wysowa — Kozie Żebro — Regietów — Obic — Wysowa (zn. zielone dalej czerwone) przez Regietów bez znaków z Obica — niebieskie (ok. 7 godz.)
2. Wysowa — Kozie Żebro — Hańczowa — Wysowa (zn. zielone dalej czerwone) ok. 4 godz.
3. Wysowa — Wysota — Blechnarka — Wysowa (bez zn.) ok. 3 godz.

Niedziela — Przejazd na trasie: Wysowa — Hańczowa — Ujście Gorlickie — Ropa — Szymbark — Gorlice — Tarnów.

KROTKA INFORMACJA O TRASIE:

TUCHÓW — Miasteczko na zboczu wzgórza nad rzeką Białą. Pierwsze wzmianki o nim notowane w 1105 r. Prawa miejskie otrzymało w 1340 r. a od 1809 r. znajdowało się pod opieką opactwa tynieckiego. Warte zwiedzenia kościoły: parafialny z 1794 r. (urządzony w stylu rokokowym) i NMP z 1682 r.

CIEŻKOWICE — zabytkowy kompleks średniowiecznego miasta z piękną zabudową drewnianą z podcieniami z XVIII i XIX w. W najbliższej okolicy doskonałe tereny turystyczne (Skamieniałe Miasto, Wąwóz Wodospad) i wypoczynkowe.

ZBOROWICE — Wart zwiedzenia zabytkowy kościół z 1530 r. ze starymi sprzętami i dzwonami.

GORLICE — Miasto położone na wzniesieniu nad rzeką Ropą o historii sięgającej XIV w. W 1353 r. w tutejszej aptece (w ratuszu) I. Łukasiewicz urządził pierwszą w świecie destylarnię ropy naftowej.

Warte zwiedzenia zabytkowe domy z XVIII i XIX w., Muzeum Regionalne (sztuka ludowa, garncarstwo, przemysł naftowy). W widłach Ropy i sokówki ładny park naturalny — fragmenty urwisk i skał oraz duży cmentarz z I wojny światowej.

SĘKOWA Ciekawy kościół drewniany z XV w. z sobotami, fragmentami polichromii z XVII w., renesansowym ołtarzem oraz kamienną kropielnicą z 1522 r.

PRZEŁĘCZ MAŁASTOWSKA* — z lewej strony drogi oryginalny cmentarz z I wojny światowej na prawo ścieżka do schroniska PTTK na Magurze Małastowskiej (ok. 20 min.).

GŁADYSZÓW — Nazwa od nazwiska rodu kolonizatorów Beskidu Niskiego. Ciekawy kościół.

SMEREKOWIEC — Wieś nad potokiem Zdynia z murowaną cerkwią z 1818 r.

KWIATONÓ* — Wieś lokowana w XV w. z cerkiewką wzniesioną ok. 700 r. stanowiącą cenny zabytek architektury drewnianej.

UJŚCIE GORLICKIE — Wieś w niewielkiej kotlinie u ujścia potoku Zdynia do Ropy założone w XIV w. przez Gładyszów. Zabytkowa cerkiew z 1786 r. oraz pomnik ku czci partyzantów AL.

HAŃCZOWA — Wieś w małej kotlinie u zbiegu rzeki Ropy z potokiem Ropka. Warta zwiedzenia drewniana cerkiew z 1644 r.

WYSOWA — Wieś od dawna znana z doskonałych wód mineralnych, malowniczo położona w szerokiej śródgórskiej dolinie rzeki Ropy. Zwana kiedyś Słotwiną istniała już w 1359 r. W okolicy stwierdzono istnienie ok. 20 źródeł mineralnych. We wsi warta zwiedzenia cerkiew drewniana z 1779 r.

KLIMKÓWKA ŁOSIE — uroczy skalny przełom rzeki Ropy zwany Pieninami Gorlickimi. We wsiach Klimówka i Łosie oryginalne cerkiewki.

SZYMBARK* — Miejscowość letniskowa. Na prawo od trasy na stromym cyplu nad Ropą renesansowy dwór obronny rodu Gładyszów zbudowany w XVI w. — obecnie w odbudowie. We wsi wart zwiedzenia drewniany kościół barokowy z 1782 r.

3. POMIĘDZY GORCE I BESKID WYSPOWY

Wycieczka 2,5-dniowa połączona z biwakiem.
Całkowita długość trasy ok. 200 km.

PROGRAM:

Piątek — Przejazd na trasie: Tarnów — Nowy Sącz — Stary Sącz — Zabrzeż — Szczawa — Lubomierz (Leśniczówka) — Polana Wiatrówki (biwak na tej polanie oddalonej ok. 3—4 km od Szczawy).

Sobota — Przejście turystyczne w najbliższą okolicę.

1. Dojazd samochodem na Przeł. Przysłup i przejście na Kudłoń (wspaniałe widoki wzdłuż trasy) — zn. żółte powrót bez znaków przez Gorc Troszacki i doi. Kamienicy — ok. 4 godz.
2. Wejście na Kiczerę — Magorzycę — Nową Polanę i powrót dol. Kamienicy (bez znaków) — ok. 3,5 godz.
3. Dojazd do Szczawy i przejście przez Mogielnicę (widoki wzdłuż trasy) zn. niebieskie — powrót do Szczawy — znaki zielone — dalej bez szlaku — ok. 6—7 godz.
4. Dojazd samochodem do Rzek i przejście na Gorc (wspaniałe widoki) znaki niebieskie. Powrót z Gorc bez znaków do doliny Kamienicy i Rzek.

Niedziela — powrót trasą jak w piątek (lub przez Limanową — Laskową — Łososinę).

KROTKA INFORMACJA O TRASIE:

WOJNICZ — Wzmiankowany już w 1278 r. W mieście kościół drewniany z XVII w. oraz wart zwiedzenia parafialny kościół z XV w. przebudowany w XX w. z gotyckim prezbiterium i barokowymi polichromiami z 1767 r. Ołtarze i sprzęty barokowe z XVIII w. W otoczeniu kościoła potrójne Wały Kasztelańskie, być może pochodzenia wczesno-historycznego.

MELSZTYN — Na wspaniałym wzgórzu nad Dunajcem ruiny zamku Spytka Leliwity zbudowanego ok. 1340 r., a w drugiej połowie XVI w. przekształcony w renesansową rezydencję. Widoczne z daleka resztki murów i kamienna czworoboczna wieża. Z jej pobliża rozległe widoki na dolinę Dunajca po Rożnów i Czchów.

CZCHÓW — Dawne miasteczko, ładnie położone na wzgórzu, na lewym brzegu Dunajca. Pochyły rynek, krzywe uliczki stare domki z podcieniami, zabytkowy gotycki kościółek z XIV w. i na wzgórzu kamienna baszta, pozostałość dawnego zamku z XIII w. stanowią o uroku miejscowości.

CZCHÓW-ZAPORA — Przewężenie doliny Dunajca z zaporą zbudowaną w 1939—1949 r. spiętrzającą wody w ładne Jezioro Czchowskie — pomocniczy zbiornik Jeziora Rożnowskiego.

WYTRZYSZCZKA — Na wzgórzu ruiny zamku Tropsztyn zbudowanego ok. XIV w. zburzonego w 1606 r.

JUST — W panoramicznym punkcie stary kościół na miejscu legendarnej pustelni św. Justa. Rozległe widoki na Pasma Łososińskie i Beskid Sądecki.

JEZIORO ROŻNOWSKIE — Jedno z piękniejszych jezior beskidzkich wśród malowniczych wzniesień Pogórza. Wielki sztuczny zbiornik utworzony przez spiętrzenie (1939—1914) wód z tzw. Trzecim Przełomie Dunajca.

NOWY SĄCZ — Położony w żyznej kotlinie sądeckiej u połączenia Dunajca i Kamienicy. Centrum atrakcyjnego regionu turystycznego. Miasto lokowane w 1292 r. Kazimierz Wielki wznosił tu mury obronne i zamek, w którym w 1410 r. miała zapasć decyzja walki z Krzyżakami. Długosz pisał tu swoją historię Polski. Często wizytowali go królowie. W mieście zabytkowe kamieniczki i okazały gmach ratusza (1895—1897). Na wzgórzu od rynku dwuwieżowa kolegiata św. Małgorzaty pierwotnie gotycka, z 1446 r. przebudowana w 1791 r. i 1802 r. Na pn.-wsch. od rynku kościół i klasztor ponorbertański, dziś jezuitów, fundacji Jagiełły. W Muzeum Ziemi Sądeckiej cenne zbiory sztuki cerkiewnej i etnografii oraz jedna z największych kolekcji Nikifora Krynickiego. W dzielnicy Falkowa skansen budownictwa lachowskiego, góralskiego i łemkowskiego a w nim wiele unikalnych obiektów.

STARY SĄCZ* — Zabytkowe miasto w widłach Dunajca i Popradu na zach. skraju Kotliny Sądeckiej. Pierwsze wzmianki o nim — w 1224 r. Niegdyś centrum gospodarcze i handlowe. Zwraca uwagę średniowieczny układ zabudowy, obronny klasztor klarysek (zabytek klasy międzynarodowej) z kościołem, którego najstarsza część pochodzi z XIII—XIV w. Wewnątrz liczne dzieła malarstwa i rzeźby, prochy królowej Jadwigi (żony Łokietka) posąg Kingi z 1470 r. i cenne pamiątki po niej.

ŁACKO — Miasto na obszarze odrębnej kultury ludowej tzw. Górali Łąckich. W nim kościół z 1748 r. z kamienną chrzcielnicą z 1493 r. Jest „stolicą” karpackiego sadownictwa (w pierwszej połowie maja „Święto Kwitnącej Jabłoni” — ludowe festyny, imprezy folklorystyczne.

SZCZAWA — Letniskowa wieś wśród gór i lasów. Na jej terenie siedem źródeł mineralnych. Dobry punkt wypadowy w Gorce i Beskid Wyspowy.

4. NAD GAPOŃSKI POTOK POD PRZEHYBĄ

Wycieczka 2,5-dniowa połączona z biwakiem.
Całkowita długość trasy ok. 160 km.

PROGRAM:

Piątek — Przejazd na trasie: Tarnów — Nowy Sącz — Stary Sącz — Gołkowice — Gabon (biwak w pobliżu leśniczówki w uzgodnieniu z leśniczym).

Sobota — Przejście turystyczne na szczyt Przehyby (bez znaków drogą a do wyciągu towarowego znakowaną ścieżką).

Na Przehybie schronisko PTTK. Rozległe widoki na Kotlinę Sądecką, Beskid Sądecki, Wyspawy, Gorce, Pieniny, Tatry. Powrót tą samą drogą. Łączny czas przejścia ok. 4 godziny.

Niedziela — Powrót trasą jak w piątek

Opis trasy przejazdu jak w wycieczce nr 3.

Ponadto:

GOŁKOWICE — Wieś, w której zachowały się ciekawe gospodarstwa zwrócone szczytami domów do ulicy. Składają się one z parterowych, murowanych domków i piętrowych spichlerzy, związanych murem z bramą wjazdową i osobną dla pieszych.

5. W BESKID WYSPOWY

Wycieczka 2,5-dniowa połączona z biwakiem. Całkowita długość trasy ok. 180 km.

PROGRAM:

Piątek — Przejazd na trasie: Tarnów — Limanowa — Kasina Wielka (biwak w Kasinie Wielkiej przy przejeździe kolejowym lub w pobliskim lasu po uzgodnieniu z gospodarzem).

Sobota — Przejście turystyczne w najbliższą okolicę.

1. Na Śnieżnicę zn. niebieskie, po drodze ośrodek turystyczno-wypoczynkowy PT „Śnieżnica” — ok. 2 godz,
2. Ćwilin — znaki niebieskie — wspaniałe widoki ze Szczytowej Hali — ok. 2 godz.
3. Na Lubogoszcz — zn. czerwone — zejście ze szczytu — zn. ziel. — do Mszany Dolnej — ok. 3,5 godz.

Niedziela — Powrót do Tarnowa — Kasina Wielka — Dobczyce — Bochnia — Brzesko — Wojnicz.

KROTKA INFORMACJA O TRASIE:

TARNÓW — ŁOSOSINA DOLNA — jak w wycieczce nr 3.

LASKOWA — We wsi drewniany dwór zbudowany w 1677 r. otoczony starym parkiem. W jednej z sal — strop z bogatą i ciekawą dekoracją plastyczną.

LIMANOWA — Miasto wzmiankowane już w XIV w, rozwijające się dziś jako ośrodek turystyczny znane z inicjatyw społecznych, kilkakrotnie zdobywało tytuł „Mistrza Gospodarności”. W dawnym dworze znajduje się Muzeum Regionalne.

TYMBARK — Wieś, niegdyś miasto handlowe, założone w XIV w. W kościele z 1824 r. chrzcielnica z 1541 r. We wsi znane zakłady owocowo-warzywne.

DOBRA — Wieś odbudowana po zniszczeniach wojennych. Okolice obfitująca w lasy i sady. We wsi modrzewiowy kościół z XVII w., w nim stare obrazy. Punkt wyjściowy na Łopień i dalej przez Chyżówki na Mogielnicę (ok. 4 km) z widokową halą pod szczytem.

DOBCZYCE — Miasto na prawym brzegu Raby w ładnej okolicy. Nazwa notowana w 1226 r., a od 1340 r. miasto królewskie. Na wzgórzu na terenie dawnego miasta, kościół i resztki kamiennych murów miejskich z

XIV w. (fragmenty baszty i 60 m. muru). Na sąsiednim wzgórzu fragmenty zamku zbudowanego z kamieni z XIV w. i zniszczonego w XVII w. przez Szwedów. Z ruin doskonałe widoki na Beskidy.

GDÓW — Letnisko podkarpackie. Rodzinne miasto Ludwika Solskiego. Zabytkowy kościół z XIV w.

BOCHNIA — Miasto wzmiankowane już w XII w. znane od XIII w. z eksploatacji soli. Rozbudowane przez Kazimierza Wielkiego (mury miejskie, przytułek dla weteranów górnictwa). W mieście okazały kościół z 1253 r. przebudowany w barokowym stylu w 1665 r. W kaplicy Bł. Kingi polichromia Jana Matejki. Ciekawe rokokowe ołtarze. Obok fary oryginalna dzwonnica modrzewiowa z 1609 r. z nadwieszoną izbicą, jedna z najładniejszych w Polsce. W parku na wzgórzu Uzbornia widoki na miasto i Puszcę Niepołomicką. Kopalnia soli ma 13 poziomów i 400 m głębokości.

BRZESKO — Miasto nad rzeką Uszwicą. Największa w Polsce Fabryka Opakowań Błazanych. Kościół z 1447 r. Pałac neobarokowy zbudowany w 1898 r. w parku krajobrazowym.

DĘBNO* — Zamek gotycki zbudowany w 1470–1480 r. zachowany w swej pierwotnej bryle z basztami i ozdobnymi wykuszami. Wewnątrz dziedziniec z gankiem. Sale o bogatym wyposażeniu rzeźbiarskim wielokrotnie rysowanym przez Jana Matejkę. Owiany smutną legendą o Tarłównie, żywcem zamurowanej w baszcie. Obecnie filia Muzeum Okręgowego w Tarnowie.

6. PRZEZ POGÓRZE WIELICKIE

Wycieczka jednodniowa, objazdowa, turystyczno-krajoznawczą.
Całkowita długość trasy ok. 110 km.

Przejazd na trasie: Tarnów — Wojnicz — Gnojnik — Gosprzydowa — Lipnica Murowana — „Kamienie Brodzińskiego” — Nowy Wiśnicz — Bochnia — Tarnów.

KRÓTKA INFORMACJA O TRASIE:

W czasie wycieczki poznać można interesujące zabytki wschodniej części Pogórza Wielickiego, fragment doliny Dunajca, Pomnik przyrody „Kamienie Brodzińskiego” na wzgórzu Paprotna, rezerwat „Kamień Grzyb” pod Leksandrową, ciekawy przykład budownictwa małomiejskiego w Lipnicy Murowanej, zabytkową architekturę Wojnicza, dwór obronny w Dębnie, zamek w Wiśniczu, muzeum w Bochni.

Odcinek trasy Bochnia — Tarnów opisany w wycieczce nr 5.

GNOJNIK — Interesująca miejscowość z kościołem gotyckim z XIV w.

GOSPRZYDOWA — drewniany zabytkowy kościół z 1697 r. z sobotami i kamienną chrzcielnicą z XV w.

TYMOWA — Wieś położona u stóp lesistego pasemka Pogórza — Spilówka (516 m npm) z zabytkowym drewnianym kościółkiem z dzwonnice z 1764 r.

LIPNICA MUROWANA* — Stara Wieś w górzystym otoczeniu i o miejskim planie zabudowy. Dawniej ośrodek garncarstwa i szewstwa. Cennym zabytkiem jest rynek otoczony podcienionymi domkami z XVIII i XIX w. Najciekawszym jest drewniany kościółek cmentarny z końca XV w. z gontowym dachem i sobotami. Porównywany jest do znanego kościółka w Dębnie Podhalańskim. Wewnątrz stare polichromie i obrazy, trzy ołtarze tryptyki i zabytkowe organy. Wokół kościoła stare, piękne dęby. Ponadto na uwagę zasługują inne dwa kościoły: parafialny z 1364 r. i Bł. Szymona z Lipnicy zbudowany ok. XVII w. Ponad Lipnicą, od strony zachodniej wznosi się wzgórze Paprotna (450 m npm). Droga przebiega przez to wzniesienie.

Spotykamy na nim szlak turystyczny niebieski, który w lewo od drogi doprowadza po 1 km do pomnika przyrody „Kamienie Brodzińskiego” — skałek rozrzuconych wśród rzadkiego lasu sosnowego. Z wierzchołka „Wielkiego Kamienia” roztacza się panorama na wzniesienia Pogórza i Beskidu Wyspowego.

POŁOM — Wieś, w pobliżu której w lesistym jarze w paśmie Bukowca rezerwat skalny „Kamień Grzyb” (największy tego typu okaz na Pogórzu).

NOWY WIŚNICZ* — Dawniej miasteczko założone przez hetmana Stanisława Lubomirskiego w 1616 r. Rodzinne miejsce malarza Kossaka utrwalone w rysunkach Jana Matejki. Najciekawszym obiektem Nowego Wiśnicza położonego wśród wzniesień jest zamek — jedno z najcenniejszych w Polsce założeń obronnych wczesnobarokowych. Pierwotnie drewniany gródek przy trakcie handlowym na Węgry przebudowany został przez Kmitów na silną warownię. Zamek odwiedzali min. król Zygmunt August z Barbarą w 1621 r. Zamek przebudowano w barokową twierdzę pod kierunkiem Włocha Trapeli. Wówczas powstała tutaj piękna rezydencja otoczona pięciokrotnymi bastionami fortecznymi. Zniszczony przez Szwedów i pożary przechodzi po ostatniej wojnie kompleksowy remont i konserwację. Ponadto w Nowym Wiśniczu warto zwiedzić barokowy zespół kościoła parafialnego (kościół, plebania, dzwonnica, mur kościelny z bramami) oraz barokowy ratusz. Z Wiśnicza piękny odcinek trasy przez Kopaliny i Dłuszyce do Bochni (przy dobrej pogodzie można zjechać w Bochni ok. 3 km w kierunku wsi Proszówki na skraj Puszczy Niepołomickiej nad rzeką Rabą).

7. SZLAKIEM NADDUNAJSKICH WAROWNI

Trasa jednodniowa, objazdowa turystyczno-krajoznawczą.
Całkowita długość trasy ok. 100 km.

Przejazd na trasie: Tarnów — Janowice — Zakliczyn z Lusławicami — Bartkowa — Gródek n/Dunajcem — Bartkowa — Rożnów — Tropie — promem do Wytrzysszki przez J. Czchowskie — Czchów — Jurków — Melsztyn — Wojnicz — Tarnów.

KRÓTKA INFORMACJA O TRASIE:

Jest to najbardziej malownicza trasa w okolicach Tarnowa, pełna ciekawych widoków krajoznawczych i pamiątek historycznych. Trasę można traktować jako dojazd na wypoczynek nad Jezioro Rożnowskie.

ZAKLICZYN — Małomiasteczkowa zabudowa drewniana z XVIII i XIX w. W mieście kościół parafialny z 1739 r. oraz kościół Reformatów z 1641—50 r. W nim piękne zabytki baroku stalle i ambona z XVII w. Obok otoczony murem klasztor z XVIII w.

LUSŁAWICE — (w odległości ok. 2 km od Zakliczyna) były w XVI w. siedzibą Arian, którzy mieli tu akademię i drukarnię. Działał tu i zmarł Faustyn Socyn. Do dziś zachowała się jego płyta nagrobkowa. Ponadto we wsi dwór z XIX w. i lamus z XVII w.

PALEŚNICA — Wieś o walorach letniskowych nad rzeką Paleśnianką z kościołem z 1808 r.

BARTKOWA — Wieś nad długą zatoką Jeziora Rożnowskiego. Skrzyżowanie dróg: w lewo przez Gródek (restauracja) do Nowego Sącza, w prawo do Rożnowa.

PODOLE — We wsi drewniany kościół z XV i XVI w. z malowidłami z 1524 r. Wewnątrz zabytki renesansu i baroku.

BARTKOWA — ROŻNÓW — Siedmiokilometrowy odcinek wyprowadza wysoko ponad dolinę Dunajca i Jeziora Rożnowskiego. Roztacza się stąd niezapomniany widok najszerzej części Jeziora Rożnowskiego oraz na północ na Pogórze i Dunajec.

ROŻNÓW — Wieś na północnym krańcu Jeziora Rożnowskiego w pobliżu zapory. Na oblanym wodą wzgórzu Łaziska — szczątki zamku z XIV w. zbudowanego przez Piotra Rożena, będącego przez pewien czas w rękach Zawiszy Czarnego. Poniżej zamku rozlokowane fragmenty twierdzy zbudowanej

wanej przez hetmana. Jana Tarnowskiego z XVI w. Obok ruin klasycystyczny dwór Stadnickich z XIX w. z ciekawą kolumnadą. Ponadto we wsi drewniany kościół z XVII w.

TROPIE — Miejscowość o dawnej tradycji na wysokim brzegu Dunajca. We wsi drewniany kościół romański z XI—XII w. przebudowany w XVII w. Wśród lasu wydrążona w skale tzw. Pustelnia Świerada, mnicha benedyktyńskiego z X/XI w.

Przejazd przez Jezioro Czchowskie do wsi Wytrzyszczka. Odcinek trasy Wytrzyszczka — Tarnów opisano w wycieczce nr 3.

8. DOLINĄ RZEKI BIAŁEJ

Wycieczka jednodniowa, objazdowa, turystyczno-krajoznawczą.
Całkowita długość trasy ok. 140 km.

Przejazd na trasie: Tarnów — Tuchów — Gromnik — Ciężkowice — Zborowice — Bobowa — Jeżów — Stróże — Grybów — Gorlice — Łużna — Zborowice — Ciężkowice — Tuchów — Tarnów.

KRÓTKA INFORMACJA O TRASIE:

PORĘBA RADLNA — We wsi zabytkowy kościół z obrazami i rzeźbami z XVI—XVIII w.

TUCHÓW — Miasteczko na stromym zboczu wzgórza nad rzeką Białą. Pierwsza wzmianka z 1105 r. Prawa miejskie otrzymał w 1340 r., a od 1809 r. znajdował się pod opieką opactwa tynieckiego. W mieście wart zwiedzenia kościół NMP z 1682 r.

GROMNIK — Wieś położona między lesistymi wzniesieniami. Zabytkowy kościół drewniany z 1750 r.

CIEŻKOWICE* — Wieś, od 1934 r. miasto na skalistym wzniesieniu. W rynku i przy ul. Grunwaldzkiej kilkanaście domów drewnianych z podcieniami zwróconymi szczytami do ulicy. W okolicy doskonałe tereny turystyczne i wypoczynkowe. W pobliżu, przy drodze do Bobowej, rezerwat „Skamieniałe Miasto” — 20 ostańców o różnych kształtach i nazwach (Grunwald, Czarownica, Baszta, Ratusz). Piękne widoki. Nieopodal w jodłowym lesie dziki wąwóz „Wodospad”. Nad rzeką Białą możliwość biwaku i odpoczynku.

BOBOWA — Miejscowość w dolinie rzeki Białej u podnóża Gór Grybowskich, znane z tradycji koronkarstwa artystycznego. Dwa kościoły z XIV w. parafialny (obok stare drzewa) i św. Zofii (dawny zbór ariański) z obrazem Jacka Melczewskiego wewnątrz.

JEŻÓW — Nad stawem renesansowy dwór obronny jeden z kilku rycerskich zameczków otaczających ongiś Bobową). Już za czasów Kazimierza Wielkiego istniał tu kasztel). Wybudowany został w 1544 r. z kamienia ciosanego, z półokrągłą, narożną basztą. Budowla jednopiętrowa, bez dziedzińca wewnątrz, z charakterystyczną wieżyczką w płd-wsch. rogu, z nakryciem w formie spłaszczonego stożka. Grubość kamienno-ceglanych murów wynosi ok. 2 m. Wewnątrz zachowały się freski oraz rzeźba z herbem Ogończyk z datą 1544 r. Dookoła w parku ślady obwałowań z XVI i XVII w. W pobliżu Jeżowa miejscowość z

bogatymi w zabytki kościołami np. Lipnica Wielka, Krużlowa Wyżna ze słynną Madonną z Krużlowej, Wilczyńska, Szalowa.

GRYBÓW — Miasto położone na wschodnim krańcu Beskidu Niskiego lokowane w 1340 r. W kościele z 1814 r. obrazy z XVII i XVIII w. w drewnianej plebanii z 1699 r. małe muzeum (obrazy szkoły sądecko-spiskiej, niektóre z XV w.).

GRYBÓW — GORLICE — trasa opisana w wycieczce nr 2.

ŁUŻNA — Wieś rodzinna XVII-wiecznego poety Wacława Potockiego. Warto stąd odbyć wycieczkę na pobliskie wzgórze Pustki, będące w maju 1915 r. świadkiem jednej z największych bitew podczas I wojny światowej (na odcinku Staszkówka — Łużna — Gorlice). Dziś o tych czasach świadczy cmentarz. Na niszczących tablicach odczytać można polskie i obce nazwiska. Na szczycie cmentarnego parku wznosi się drewniana kaplica — muzeum o oryginalnej architekturze. Z Łużnej trasa prowadzi do Zborowic i dalej przez Ciężkowice — Gromnik — Tuchów do Tarnowa.

9. DO SKAMIENIAŁEGO MIASTA I SIEMIECHOWA

Wycieczka jednodniowa, objazdowa, turystyczno-krajoznawczą.
Całkowita długość trasy ok. 80 km.

Przejazd na trasie: Tarnów — Tuchów — Gromnik — Ciężkowice —
Gromnik — Siemiechów — Lusławice — Zakliczyn — Janowice — Tarnów.

KRÓTKA INFORMACJA O TRASIE:

Trasa malownicza i widokowa, połączona ze zwiedzaniem Ciężkowic, Skamieniałego Miasta, i biwakiem nad rzeką Białą w Ciężkowicach i dalej zwiedzaniem zabytkowego kościółka w Siemiechowie i Lusławic. Miejscowości na trasie opisano w wycieczkach nr 7 i 18. Ponadto:

SIEMIECHÓW — Wg legendy wieś założona przez 7 mnichów cystersów. Obok murowanego kościoła parafialnego drewniany, gotycki (jeden z nielicznych tego typu) kościół wzmiankowany już w 1349 r. Wewnątrz kamienna chrzcielnica z XV w. krucyfiks i posąg z 1480 r.

10. NA POWIŚLE DĄBROWSKIE

Wycieczka jednodniowa, objazdowa, turystyczno-krajoznawcza.
Całkowita długość trasy ok. 104 km.

Przejazd na trasie: Tarnów — Niedomice — Żabno — Dąbrowa Tarnowska — Olesno — Zalipie — Wola Żelichowska — Kozłów — Bolesław — Mędrzechów — Szczucin — Smęgorzów — Dąbrowa Tarnowska — Tarnów.

KROTKA INFORMACJA O TRASIE:

Kilkugodzinna trasa wycieczkowa zapoznająca z nizinym, płaskim, urodzajnym, rolniczym terenem Powiśla Dąbrowskiego. Możliwość biwaku nad Dunajcem w pobliżu Żabna lub nad Wisłą w pobliżu Kozłowa.

DĄBROWA TARNOWSKA — Miasto nad rzeką Breń. Prawa miejskie uzyskała w XVII w. W zachodniej pierzei rynku dawne zajazdy. W mieście wart zwiedzenia drewniany kościół bazylikowy z 1771 r.

OLESNO — W pobliżu miejscowości Breń, zespół pałacowo-parkowy (pozostałość pałacu) oficyna i park francuski z 1750—1760 r.) oraz „Wały Szwedzkie” z bastionami (podobno pozostałość po obozie wojsk szwedzkich).

ZALIPIE* — Wieś znana z malarstwa ludowego. Maluje się tu wnętrza domów i ściany w bukiety kwiatowe o bardzo urozmaiconych wzorach. Można zwiedzić małe muzeum malarstwa ludowego w domu Felicji Curyło. Ten typ malarstwa rozpowszechniony jest też we wsiach: Niwka, Kluzie, Świebodzin.

WOLA ŻELICHOWSKA — można stąd odbyć wycieczkę (ok. 8 km) przez Gręboszów — rodzinną wieś bohatera Westerplatte majora Henryka Sucharskiego — do Ujścia Jezuickiego gdzie Dunajec wpada do Wisły.

SZCZUCIN — Miejscowość na wysokim południowym tarasie Wisły z kościołem z 1680 r. Na wschód od centrum park ze starymi dębami. Ze Szczucina przez Dąbrowę Tarnowską — Lisią Górę do Tarnowa.

Materiały Oddziału PTTK przy ZA Tarnów